

100 kritiska produkter

Sverige ska aldrig stå helt utan det som håller människor och samhälle vid liv

Självförsörjning betyder inte att allt måste tillverkas i Sverige. Det betyder att kritiska behov ska ha en plan B, C och D.

Problemet

Moderna leveranskedjor är effektiva men kan vara sårbara. En liten komponent kan stoppa ett helt vattenverk, sjukhus, kraftverk eller produktionssystem. Riket vill därför skapa en dynamisk lista över de varor och produktionsförmågor som Sverige absolut inte får stå utan.

Exempel på kategorier

- Dricksvatten: pumpar, filter, kemikalier, reservdelar och laboratorieutrustning.
- El: transformatorer, ställverk, kablar, reservgeneratorer, kraft-elektronik och reparationsmateriel.
- Sjukvård: utvalda läkemedel, antibiotika, infusionsmateriel, skyddsutrustning och sterilprodukter.
- Mat: utsäde, foder, gödselinsatsvaror, reservdelar till lantbruksmaskiner, förpackningar och kylkedja.
- Kommunikation: reservradio, nätutrustning, optik, batterier och kritiska IT-komponenter.
- Transport och räddning: däck, batterier, bränslen, pumpar, slangar, verktyg och standardiserade reservdelar.

Fyra nivåer av försörjning

1	Svensk produktionskapacitet där det är strategiskt och ekonomiskt rimligt.
	↓
2	Nordisk och europeisk redundans genom fler leverantörer och gemensamma avtal.
	↓
3	Beredskapslager för sådant som inte kan ersättas snabbt.
	↓
4	Förberedda ersättningsprodukter, reparationsmetoder och omställning av svensk industri.

Rotera lagren

Beredskapslager ska inte bli museer med utgångna produkter. Där det är möjligt ska staten och företag använda ett roterande system: lagret säljs eller används innan varorna blir gamla och fylls löpande på med nytt.

Inhemsk kapacitet före symbolpolitik

Sverige behöver inte tillverka varje skruv självt. Fokus ska ligga på produkter där brist snabbt ger stora konsekvenser och där alternativa leveranser eller reparationer tar lång tid.

Genomförande

- Uppdatera listan årligen utifrån hotbild, teknik, handel och industrins kapacitet.
- Kartlägg även underleverantörer - en "svensk" produkt kan vara helt beroende av en importerad nyckelkomponent.
- Ge långsiktiga avtal till företag som håller strategisk produktionskapacitet tillgänglig.
- Skapa standarder som gör fler reservdelar utbytbara mellan kommuner, regioner och myndigheter.
- Öva verklig brist: vilka verksamheter stannar efter 24 timmar, 7 dagar och 30 dagar?

Det billigaste lagret är det vi aldrig behöver använda. Det dyraste är den reservdel vi saknar när hela systemet står still.

Källor och faktagrund

Dokumentet skiljer mellan dagens svenska beredskap och Rikets politiska förslag. Förslagen är politiska ställningstaganden; faktauppgifter nedan bygger på aktuella myndighetskällor.

- Regeringen: Nationell strategi för försörjningsberedskap, 30 juli 2026 - [regeringen.se](https://www.regeringen.se)
- Regeringen: Beredskapslager i livsmedelskedjan, prop. 2025/26:205 - [regeringen.se](https://www.regeringen.se)
- Energimyndigheten: Energiberedskap och beredskapslagring av olja - [energimyndigheten.se](https://www.energimyndigheten.se)
- Myndigheten för civilt försvar: Beredskap för företag - [mcf.se](https://www.mcf.se) / [msb.se](https://www.msb.se)

Princip

Beredskap byggs bäst i fredstid. Målet är inte isolering från omvärlden utan att Sverige ska kunna fortsätta fungera när import, nät, transporter eller enskilda system tillfälligt slås ut.